

תפ"ח 25874/05/21 - מדינת ישראל נגד מרייה היילה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 25874-05-21

כבוד השופטת הבכירה גיליה רביד	בפני
כבוד השופט עודד מאור	
כבוד השופט שמואל מלמד	
מדינת ישראל	מאשימה
ע"י ב"כ עו"ד לילך שטיבל	
	נגד
מרייה היילה	נאשמים
ע"י ב"כ עו"ד משה קשלס	

גזר דין

השופט עודד מאור:

ביום 28.9.2022 הורשע הנאשם, פה אחד, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום שהן **רצח**, עבירה לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977(להלן - החוק) ו**שיבוש מהלכי משפט**, עבירה לפי הוראת סעיף 244 לחוק.

העובדות פורטו בהרחבה בהכרעת הדין, ולצורך גזר הדין, נפרט אותן בקצירת האומר בלבד:

ביום 20.4.2021 הגיעו המנוח והנאשם למקום ששימש לעריכת משחקים אסורים והימורים. במהלך משחק הקלפים התגלע ויכוח בין המנוח לבין הנאשם ביחס לשטר כסף של 200 ₪, והחלו חילופי קללות וצעקות בין הנאשם לבין המנוח. בהמשך, הנאשם ניסה להכות את המנוח בידיו וירק עליו, או אז הוציא המנוח מכיסו סכין אותה זרק לעבר הנאשם ופגע באמצעותה בבטנו של הנאשם. הנאשם הרים את הסכין מהרצפה, המנוח זרק לעברו כסאות פלסטיק והמשתתפים האחרים ניסו להפריד בין השניים. הנאשם נהדף על ידי חלק מהנוכחים אל מחוץ למקום, שם הבחין לראשונה בפצע הדקירה בבטנו, הדף את חבריו, פילס דרכו חזרה למקום, תוך שהוא מאיים על חבריו שיסורו מדרכו, והחל לרדוף אחר המנוח. המנוח מעד ונפל ואז אחז הנאשם בצווארו של המנוח ובידו הימנית דקר את המנוח בפלג גופו העליון. המנוח התחנן על חייו, אולם הנאשם המשיך ודקר אותו ברגליו ואך בעקבות התערבות הנוכחים, השתחרר המנוח מאחיזת הנאשם ובסמוך לכך התמוטט בקרבת מקום. לאחר המעשה עזב הנאשם את המקום כשהסכין בידו. בסמוך לאחר מכן, השליך את הסכין מעל גג המקום על מנת להכשיל את החקירה. המנוח הובהל לבית החולים כשהוא במצב אנוש, אולם נפטר מפצעיו כעבור שעה.

הראיות לעונש (מטעם המאשימה)

עמוד 1

המאשימה הגישה את הרישום הפלילי של הנאשם ממנו עולה שלחובתו 3 הרשעות קודמות שביצע בין השנים 2016-2018 בעבירות של אימים, היזק לרכוש במזיד, תקיפה סתם והסגת גבול. בגין עבירות אלה נדון לריצוי עונשי מאסר לתקופות של 6 חודשים, 7 חודשים ו- 16 חודשים.

כמו כן הובאו עדים לעונש: גב' מרחאוויית רזנה - אשת המנוח ומר טסאלם גבריאסוס - בן דודו של המנוח, ששיתפו בקשיים היומיומיים ובצער הרב שנגרם למשפחה עם הרצחו של המנוח.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני המאשימה

המאשימה נשענה בטיעוניה על עובדות הכרעת הדין. הודגש כי מותו של המנוח נגרם כתוצאה ממעשיו המכוונים של הנאשם. הנאשם שלט באירוע כולו והיה דומיננטי בו. מיד לאחר שהרים את הסכין שהוטלה לעברו, הוא זה ששלט בהתרחשות, וידו הייתה על העליונה.

המאשימה התייחסה לעקרון ההלימה בענישה, בין חומרת המעשה למידת אשמו של הנאשם, כאשר בכל הנוגע לשיקולים הרלוונטיים לקביעת מתחם הענישה, ציינה שהערך החברתי שנפגע בעניינו הוא ערך קדושת החיים. ההכרה בערך האמור עומדת בבסיס הרפורמה בעבירות ההמתה והכוללת החמרה עונשית בכל הנוגע לעבירות אלו.

לגישת המאשימה מהכרעת הדין ניתן ללמוד כי הנאשם התכוון להמית את המנוח ולא היה רק אדיש לתוצאה זו ולכן בנסיבותנו, מידת אשמו של הנאשם גבוהה. בהכרעת הדין, נקבע שהנאשם היה הדומיננטי באירוע, ושלט בו באופן מלא על כל שלביו. על כן, לשיטת המאשימה, יכול היה הנאשם להביא לסיומו של האירוע אם רק היה בוחר בכך, אולם נמנע מלעשות זאת. לא זו אף זו, האירוע הסתיים בפועל רק לאחר שהנוכחים במקום הצליחו להשתלט על הנאשם ולהוציאו בכוח מהמקום, בעוד הוא עדיין אוחז בסכין. לאחר שעזב את המקום, הנאשם השליך את הסכין, פעולה בגינה אף הורשע בשיבוש מהלכי משפט (סעיף 244 לחוק).

בהתייחס לסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין שמדבר על מצב של קרבה לסייג מאחריות פלילית, כחלק מהשיקולים הרלוונטיים לצורך קביעת מתחם הענישה, עתרה המאשימה שלא לראות בטענת השכרות נסיבה מקלה בעניינו. המאשימה הפנתה לפסיקה (ע"פ 1464/21 **קפוסטין נ' מדינת ישראל** (נבו 11.9.2022)) והוסיפה כי במקרים מסוימים ניתן לראות בעצם השכרות דווקא נסיבה לחומרה ולא לקולא (ראו ע"פ 7701/14 **טייב נ' מדינת ישראל** [נבו 16.5.2016]).

בטיעוניה, ביקשה המאשימה לקבוע מתחם ענישה אשר ינוע בין 26 עד 29 שנות מאסר. בנוסף, המאשימה טענה כי יש למקם את עונשו של הנאשם בחלקו העליון של המתחם, זאת לאור עברו הפלילי המכביד בתחום האלימות, כשאין לטעמה טעמים שאינם קשורים בביצוע העבירה שיש בהם כדי לשמש לזכות הנאשם בתוך המתחם. כן עתרה לפיצוי מקסימלי לאשת המנוח.

בכל הנוגע לנסיבות הכרוכות בביצוע העבירה, המאשימה טוענת כי מאחר שמדובר בעבירת רצח בסיסית (סעיף 300(א) לחוק) ולא ברצח בנסיבות מחמירות (סעיף 301א לחוק), אין לראות בהעדר התכנון המוקדם של הרצח כנסיבה מקלה המסייעת לנאשם. לשיטתה, הנאשם הפגין תעוזה ונחישות עת דקר את המנוח באופן מכוון במקום רגיש - בצד שמאל של החזה, זאת, תוך שהוא מאיים עם סכין שאחז על יתר הנוכחים באירוע, שמה ידקור אותם אם ימשיכו לעמוד בדרכו מלפגוע במנוח. יתרה מזאת, במהלך האירוע הנאשם אף התעלם מדבריו של המנוח, אשר התחנן על חייו וביקש פעם אחר פעם מהנאשם שלא יהרוג אותו. לטענת המאשימה, אפילו לאחר שהנאשם דקר את המנוח בחזהו באופן קטלני ונותר על הרצפה מדמם ובשארית כוחותיו, הנאשם המשיך לאחוז בצווארו ולחנוק אותו, תוך כדי שהוא ממשיך לנסות

ולדקור אותו דקירות נוספות.

בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוהגת, המאשימה טענה כי פסיקות עבר בנושא עבירות הריגה אינן רלוונטיות בענייננו, שכן ניתן להבין, לאור הרפורמה, שהמחוקק נתן לערך קדושת החיים משקל בכורה וביטל את עבירת ההריגה שהעונש בגינה הוגבל ל-20 שנות מאסר. המאשימה הוסיפה בהקשר זה כי למרות שמדובר בעבירת רצח בסיסית (סעיף 300(א) לחוק), ניתן להשית במקרים המתאימים גם עונש של מאסר עולם.

טיעוני הנאשם לעונש

ראשית, עמד ב"כ הנאשם על כך שהנאשם מצר על מעשיו ומביע חרטה עליהם. ב"כ הנאשם הזכיר שהנאשם לא תכנן את ביצוע העבירה, שהרי הוא לא הביא את הסכין לאירוע. לטעמו, על אף קביעת בית המשפט לעניין האחריות המופחתת, קשה לומר שלא הייתה התגרות מצד המנוח, עת השליך סכין לפלג גופו העליון של הנאשם וגרם לפציעתו. מעבר לכך, העובדה שעליה אין מחלוקת, שהנאשם שתה אלכוהול טרם התרחשות האירוע צריכה גם היא להילקח בחשבון לטובתו. לשיטתו, שתיית אלכוהול יכולה להוות נסיבה מחמירה במקרים שבהם העבירה תוכננה מראש, למשל אם היה שותה כשבתיקו סכין. אך במקרים שבהם הנאשם נקלע לסיטואציה שלא יכול היה לצפות מראש, כפי שקרה בענייננו, האלכוהול השפיע לרעה על שליטתו העצמית. כיוון שלא יכול היה לצפות את היקלעותו לאירוע אלים מסוג זה, אין לראות לרעתו את הנסיבה ששתה אלכוהול לפני האירוע, אלא יש לראות זאת כנסיבה מקלה ביחס לקביעת מתחם הענישה.

בנוסף, לאור סעיף 40ט(א)(5) לחוק המדבר על הנסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, טען ב"כ הנאשם כי אם לא היה שולף המנוח את הסכין באירוע, אזי, ככל הנראה, לא היה מתרחש האירוע מבחינת הקשר הסיבתי. לטעמו, מדובר בנסיבה חריגה ביחס לפסיקה, יש לתת לכך משקל משמעותי בקביעת העונש. לטענתו, הפסיקה שהוצגה על ידי המאשימה היא מחמירה מידי ואיננה הולמת את נסיבות המקרה דנן.

בניגוד לטענת המאשימה, לגישת ב"כ הנאשם, תיקון 137 לחוק העונשין אינו שדה חרוש, יש קושי במציאת פסיקה רלוונטית הדומה למקרה דנן מאז התיקון. על כן, הפנה לפסיקה שניתנה טרם התיקון, שם מתחמי הענישה במקרים דומים לשיטתו הם בין 8-13 שנים. על כן, הוא ביקש להעמיד את עונש הנאשם קצת מעל הרף התחתון של המתחם, על 9 שנים. הוא הפנה לעניין **ג'ריפאת** (ע"פ 5806/22 **מדינת ישראל נ' ג'ריפאת** (נבו 20.11.2022)) שם פסק העליון, כי בשלב זה שבו הענישה לאחר הרפואמה מתייצבת בהדרגה, יש לשמור על גמישות בית המשפט בקביעת העונש על פי הנסיבות של כל מקרה. מכאן הסיק ב"כ הנאשם שיש לתת חשיבות גם לפסיקה הנוהגת מלפני תיקון 137.

בע"פ 405/16 **אבו עראר נ' מדינת ישראל** (נבו 10.5.2017) בית המשפט הקל בענישה מ-13 ל-11 שנים לאור העובדה שהמנוח תקף ראשון והמערער לא היה מצויד בסכין מלכתחילה. המתחם שנקבע שם היה בין 8-15 שנים. בע"פ 6056/13 **שיבלי נ' מדינת ישראל** (נבו 21.09.2015) נקבע מתחם ענישה של 7-13 שנים ועונש של 9 שנים, וזאת למרות שהנאשם הוא זה שהביא את הסכין לאירוע. גם בעניין **ג'ריפאת** אמנם נקבע מתחם של 9-14 שנים, אך נסיבות ביצוע אותו המקרה היו חמורות יותר לשיטת הנאשם.

הנסיבות בגינן מבקש ב"כ הנאשם להעמיד את העונש על 9 שנים, קצת מעל רף הענישה המינימלי במתחם הענישה הנטען, הוא גילו הצעיר של הנאשם, העובדה שיש לו 3 ילדים קטנים אשר ייפגעו אם יהיה עונש מאסר ממושך. בנוסף, אין לאשתו תמיכה כלכלית מבלעדי הנאשם והמצב הכלכלי שלה ושל הילדים קשה מאד. עוד נטען שהנאשם הביע חרטה, שהמשפט התנהל בקצרה ובאופן ענייני. לדברי הסנגור אמנם לנאשם עבר פלילי אך אין בעובדה זו בלבד כדי

לבסס את בקשת המאשימה לענישה ברף העליון. לבסוף נטען, בניגוד לעמדת המאשימה, כי בשים לב לכך ששאלת הנפקות של היסוד הנפשי לצורך גזירת הדין טרם הוכרעה בפסיקה, יש להקל עם הנאשם עת המדובר במעשה שלא נקבע לגביו שבוצע בכוונה.

דין והכרעה

יכוח מיותר על שטר של 200 ₪ הוביל לקיפוח חייו של המנוח, אירוע שבעקבותיו הנאשם הורשע על ידינו בעבירה של רצח, לפי הוראות סעיף 300(א) לחוק. העיקרון המנחה בענישה נקבע בסעיף 40ב לחוק הוא עקרון ההלימה, שמשמעו יחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש שיוטל עליו. סעיף 40ג לחוק מורה כי בעת קביעת מתחם הענישה ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, על בית המשפט להתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ט לחוק. את העונש המתאים לנאשם יש לגזור בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40יא לחוק.

מתחם העונש ההולם

המתה של אדם היא העבירה החמורה ביותר שיכול לבצע אדם באחר ואין נורא ממנה, על כך אין ולא יכולה להיות מחלוקת. "לא תרצח" הוא ציווי בסיסי בחברה מתוקנת. במקרה זה, הנאשם נקלע לוויכוח עם המנוח במסגרתו המנוח זרק לעברו של הנאשם סכין שפגעה בו. הנאשם הרים את הסכין והחל לרדוף אחר המנוח, וגם לאחר שנהדף על ידי הסובבים מחוץ למבנה, חזר ורדף אחר המנוח ודקר אותו, דקירה קטלנית. במעשה זה פגע הנאשם פגיעה אנושה בלב הערכים החברתיים, כשלא נמצאו נסיבות של אחריות מופחתת. בהקשרנו, לא נתעלם מהעובדה שהנאשם לא הגיע למקום כשהוא מצויד בסכין, וכי הסכין ששמשה לביצוע העבירה הובאה לזירה על ידי המנוח. לעובדה זו משמעות לעניין מידת אשמו של הנאשם.

בטיעוניהם לעונש מיקדו כל אחד מהצדדים, המאשימה מזה ובא כוח הנאשם מזה, כל אחד לפי שיטתו, את הטיעון ביחס לנסיבות שיש בהן להטות לשיטתם את כף המאזניים לטובתם. לצורך קביעת המתחם מיקדה המאשימה את הטיעון בפגיעה בחיי אדם, ובנסיבות בהן לשיטתה הייתה לנאשם כוונה לגרום למותו של המנוח, עתרה למתחם שבין 26 לבין 29 שנות מאסר וביקשה להשית על הנאשם 29 שנות מאסר; ולעניין המתחם, ביקש בא כוח הנאשם למקד את הטיעון בנסיבות מקלות שונות, בהן העובדה שהנאשם לא בא עם כלי נשק למקום, הסכין שנזרקה לעברו בתחילת האירוע על ידי המנוח היא ששימשה אותו במעשים, כי הביע חרטה וצער רב, ומשכך ביקש שייגזר דינו של הנאשם במתחם שנע בין 8 לבין 13 שנות מאסר ולמקם את הנאשם בחלקו התחתון של המתחם, ולהטיל עליו 9 שנות מאסר.

מדיניות הענישה בעבירות ההמתה השונות לפי תיקון 137 נמצאת בשלבי התגבשות, הפסיקה המתייחסת לענישה לפני התיקון האמור אינה מתאימה בהכרח כדוגמה למדיניות הענישה לאחר התיקון. הדבר נכון במיוחד לגבי עבירת הרצח לפי סעיף 300(א), שהרי על מנת להסתייע בפסיקה קודמת לגבי עבירת הריגה יש קודם לקבוע שהמעשה בוצע באדישות - ולא כך נקבע בהקשרנו.

לאחר הרפורמה בעבירות ההמתה בתיקון 137 לחוק העונשין, איחד המחוקק בין היסודות הנפשיים של כוונה ואדישות כך שיכללו שניהם יחדיו תחת עבירת אחת, היא עבירת הרצח בסעיף 300(א) לחוק העונשין. וכך נאמר שם: "**הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם, דינו - מאסר עולם**". זאת בניגוד למצב שהשתרר טרם תיקון 137, שבו היסוד הנפשי של **כוונה** השתייך לעבירת הרצח בכוונה תחילה, בעוד שיסוד נפשי של אדישות שהיה יחד עם יסוד נפשי של קלות

דעת תחת עבירת ההריגה, אשר לצידה היה עונש של עד ל- 20 שנות מאסר.

כאמור, במקרה שלנו, התביעה יצאה מנקודת המוצא שלפיה אצל הנאשם התגבשה כוונה להמית את המנוח ובהתאם טענה לעונש נכבד, ואילו ההגנה סברה שהוא פעל באדישות ובהתאם ביקשה להקל עמו. בהכרעת דין לא נקבעו מסמרות בעניין זה. לא ראינו בכך צורך בהינתן שבהתאם לחוק הן זו והן זו מבססות את העבירה, ובהינתן שלא הובאה ראיה חד משמעית לגבי הילך הנפש של הנאשם.

בנסיבות אלה, לצורך קביעת המתחם, נידרש לנסיבות הקונקרטיות של ביצוע העבירה ולנסיבותיה הספציפיות. בהקשר זה לא למיותר להפנות לדברי בית המשפט העליון בעניין קפוסטין שלפיהם יש לייחס חומרה רבה לעבירה גם כאשר הרצח בוצע באדישות, תוך אבחנה קלה בלבד בין שתי האופציות.

בעניין קפוסטין ציין השופט י' אלרון כי "הכללת היסוד הנפשי של 'אדישות' בגדר עבירת הרצח מהווה את אחד החידושים החשובים שבתיקון 137. חידוש זה נושא עמו קביעה נורמטיבית ברורה באשר לחומרה שביסוד נפשי זה וממחיש את קרבתו הגדולה ליחס החפצי של הכוונה. אין להקל ראש בחידוש זה ובתפיסה הערכית שהוא מבשר באשר לקדושת ערך חיי האדם. על בתי המשפט הגוזרים את דינם של הממיתים באדישות לשקף את השינוי שבתיקון, ולצקת לתוכו תוכן באמצעות רמת ענישה הולמת וגבוהה באופן משמעותי מרמת הענישה שהיתה נוהגת בטרם התיקון, ביחס לעבירת ההריגה."

אם כן, ברי כי רפורמת ההמתה ממחישה את הקרבה הנורמטיבית שבין אדישות לבין כוונה כאשר אדם אשר לוקח את חייו של אחר יוגדר כרוצח בכל אחד מהמקרים הללו.

לצורך קביעת המתחם על בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה והעונש הספציפיים בהתאם לנסיבות המקרה הקונקרטי. בתוך כך, עליו לוודא שמתקיים יחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם למידת העונש המוטל עליו לאור הוראות סעיף 40ב לחוק. בנוסף, עליו להתחשב בנסיבות שונות הקשורות בביצוע העבירה, כגון התכנון שקדם לביצוע העבירה (סעיף 40ט(א)(1) לחוק) והסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה (סעיף 40ט(א)(5) לחוק). היינו, שהיסוד הנפשי של הנאשם נכנס תחת הנסיבות הללו שעל בית המשפט לשקול בבחינת מתחם הענישה לנסיבותיו של מקרה ספציפי, כך שגם מטעם זה לא נדרשת אותה הבחנה.

מכל מקום, יש לבחון את מדיניות הענישה הנוהגת בהתאם לפסיקה שמתייחסת לנסיבות דומות כל שניתן. אאזכר אפוא מספר דוגמאות מן הפסיקה שאותן מצאתי רלוונטיות לעניינינו (בכפוף לשינויים המתחייבים):

בתפ"ח (באר שבע) 58841-11-19 **מדינת ישראל נ' דוד אשטה** (נבו 6.12.2022), הורשע נאשם לאחר ניהול הוכחות בעבירת רצח לפי סעיף 300(א) לחוק. נפסק כי הנאשם גרם שלא כדין למותו של המנוח עת. במהלך אירוע טעון שהתפתח בין השניים, דקר הנאשם את המנוח בצווארו עם סכין, דקירה קטלנית שהביאה למות המנוח. נקבע בהכרעת הדין, כי היסוד הנפשי שהתקיים בנאשם בעת ביצוע המעשה הוא זה של אדישות. נקבע, גם בשל היסוד הנפשי, כי מתחם העונש ההולם הוא בין 17 ל-23 שנות מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה משמעותי. בית המשפט גזר על הנאשם 22 שנות מאסר בפועל, ושנת מאסר נוספת על תנאי לצד פיצוי בסכום של ₪ 258,000 למשפחת המנוח.

בתפ"ח (באר שבע) 70897-07-18 **מדינת ישראל נ' גאבר טילאי** (נבו 12.04.2022), נדון מקרה בו נאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של רצח לפי סעיף 300(א) לחוק. בהכרעת הדין נקבע כי בשעת לילה, אירחה שכנתו של

הנאשם פיבאן, בפאב שהפעילה בצמוד לביתה, את הנאשם ואת בן דודו אנדיט, וכן שלושה אזרחים אריתראים נוספים. במהלך האירוע שתו הנוכחים אלכוהול, ובשלב מסוים התפתח ויכוח אודות המצב הפוליטי באריתראה, בין הנאשם ואסמורום מצד אחד, ובין אנדיט, חאבן והמנוח מצד שני. במהלך הוויכוח, חאבן עזב את המקום, וגם הנאשם הלך לביתו שנמצא בסמוך. לאחר עזיבת הנאשם, החלה קטטה בין אסמורום לאנדיט. המנוח הפריד בין הניצים והקטטה פסקה. לאחר מכן, אנדיט והמנוח נכנסו חזרה לתוך הפאב ביחד עם פיבאן, ואסמורום נותר לבדו בשביל היציאה מהפאב. הנאשם שמע בביתו את קולות הקטטה, וגמלה בלבו החלטה להמית את המנוח, לכן הכין את עצמו לגרום למותו והצטייד בסכין. לצורך ביצוע החלטתו, נטל ממטבח ביתו סכין באורך של כ-30 ס"מ וחזר לפאב של פיבאן כשהסכין בידו. הנאשם ניגש למנוח שעמד בפתח הפאב ליד פיבאן ונעמד מולו, ולאחר מכן דקר את המנוח בסכין שבידו דקירה אחת בחזה באזור הלב, בכוונה לגרום למותו של המנוח. לאחר שנדקר, המנוח נכנס לתוך החדר הצמוד לפאב של פיבאן, התמוטט על הרצפה, וסמוך לאחר מכן מת מפצעיו. לאחר הדקירה, אנדיט לקח את הסכין מידו של הנאשם והחל להכותו כשהוא אוחז בסכין. פיבאן שראתה את המתרחש, נטלה מידיו של אנדיט את הסכין והשליכה אותו אל גג הבית, אילו הנאשם ברח מהמקום לתחנת המשטרה הקרובה. מקרה זה חמור מעניינינו בפן התכנון, הכוונה וההצטיידות המוקדמת בסכין, אך קל מעניינינו בכך שהנאשם שם חסר את עבירת השיבוש. בית המשפט המחוזי קבע מתחם בין 22 ל-27 שנות מאסר בפועל בצירוף עונשים נלווים, והטיל על הנאשם 24 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך של 80,000 ₪ למשפחתו של המנוח. זאת, כאשר ניתן משקל ממשי לכך שמשפחת המנוח קיבלה פיצוי משמעותי ממשפחת הנאשם במסגרת הסכם סולחה.

בתפ"ח (חיפה) 54414-02-20 **מדינת ישראל נ' זלוטניק** (נבו 4.12.2022), נדון עניינה של נאשמת אשר המיתה את חברתה על ידי שהכתה אותה בראשה, פניה, חזה וזרועותיה ודקרה אותה שוב ושוב בפניה, בצווארה, בכפות ידה ובגרונה. הנאשמת והמנוחה בילו יחדיו בבית המנוחה עד לשעת בוקר מוקדמת. השתיים שתו יחדיו שלושה בקבוקי בירה. במהלך הבילוי המשותף, נוצר ריב בינן על רקע רצונה של הנאשמת להיפגש עם בחור, חברו של חברה של המנוחה; קללות הוחלפו בין הצדדים כבר בתחילת האירוע. הנאשמת ירדה על מנת לפגוש את הבחור ולא ענתה לשיחת טלפון שיזמה אליה המנוחה והמנוחה כעסה על כך. כשהנאשמת שבה לבית, הקללות אשר הוחלפו בין השתיים החריפו. הדברים גלשו לכלל תגרת ידיים של ממש. הנאשמת ביקשה לעזוב את הבית, אך אז, הביאה המנוחה סכין מהמטבח ושרטה את הנאשמת בצוואר. מיד לאחר שהנאשמת חשה את הכאב, תוצאת אותה שריטה, היא הפילה את המנוחה, גרמה לסכין ליפול מידיה של האחרונה, נטלה את הסכין לידיה והחלה פוגעת במנוחה באמצעות הסכין ובחבטות בראשה ובאיברי גוף אחרים שלה. המנוחה ניסתה להתגונן באמצעות ידה אך דקירה קטלנית בצוואר גרמה למותה. בשלב זה ניגשה הנאשמת אל דלת הבית, פתחה אותה, פנתה אל השכן של המנוחה וביקשה שיזמין למקום משטרה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 22 לבין 25 שנות מאסר לצד מאסר מותנה ופיצויים והטיל על הנאשמת 23 שנות מאסר לריצוי בפועל; לצד מאסר על תנאי ו-150,000 ₪ פיצויים למשפחת המנוחה. גם כאן ראוי לציין כי הרצח שם בוצע בניסיונות חמורות מהרצח שכאן, וזאת בשל ריבוי הדקירות שביצעה הנאשמת במנוחה. ואולם, במקרה שם הוגש תסקיר ממנו עלה כי הנאשמת מאובחנת כמתמודדת עם הפרעת דיכאון מגיל 14 ולוקה בקווי אישיות גבוליים, אנטי סוציאליים והסטריים וביצעה ניסיון אובדני ונזקקת לטיפול פסיכיאטרי תרופתי כאשר נסיבות חייה מורכבות. כמו כן נקבע כי במקרה ההוא יש קרבה מסוימת בין מעשה הרצח אותו ביצעה הנאשמת לנסיבות שבהן אשמתה ואחריותה יופחתו כתוצאה של התגרות ולא היה עבר פלילי בעל השלכה של ממש על עבירת הרצח.

בתפ"ח (חיפה) 46210-12-18 **מדינת ישראל נ' מאמון בדארנה** (נבו 25.10.2021), נדון עניינה של נאשמת הנשוי לאחותו של המנוח. לאחר עימות שהתפתח בין הנאשמת לבין אשתו, נסע הנאשם לפגוש את המנוח במשרדו ונכנס למשרדו ללא סכין. המפגש ביניהם היה קצר. במהלכו, דחף הנאשם את המנוח, הפיל אותו לרצפה וכשהיה המנוח במצב זה, דקר אותו הנאשם באמצעות סכין, שתי דקירות עמוקות בגב. זמן קצר לאחר מכן הנאשם נמלט מהמקום

והמנוח נפטר. נקבע, כי בתחילת המפגש לאף אחד מהשניים לא הייתה כוונה לפגוע בשני וכי ההחלטה להמית התגבשה אצל הנאשם באותן שניות קריטיות, בהן עמד מול המנוח לאחר שהמנוח הוכיח את הנאשם אודות מעשיו כלפי אשתו מוקדם באותו בוקר. במקרה ההוא, הנאשם היה נעדר עבר פלילי ופיצה את משפחת המנוח במסגרת הסכם סולחה, בסכום של ₪750,000. בית המשפט המחוזי קבע מתחם בין 22 לבין 30 שנות מאסר בפועל והטיל על הנאשם 25 שנות מאסר. בית המשפט העליון, ומפאת ספק מסוים שהעלה הנאשם לגבי הנסיבות המחמירות שיוחסו לו; בהתחשב בכך שמדובר באירוע ספונטני; בשים לב לסכום הכספי הגבוה ששולם למשפחת המנוח; לנסיבות העניין בכללותן, ולכך שבסופו של דבר הודה הנאשם באשמתו, הפחית שנה וחצי מתקופת המאסר שנגזרה עליו.

מתחם העונש ההולם - סיכום

עיון בפסיקה הקיימת שלאחר תיקון 137 מצביעה כי קיים מנעד של ענישה, כך בהתאם לנסיבות כל מקרה ומקרה. פסקי הדין שפורטו לעיל, כוללים בחלקם מקרים חמורים משלנו אך עדיין ניתן למצוא בהם אמת מידה רלוונטית. בענייננו, יש לשקול מצד אחד את הפגיעה החמורה בערך המוגן של קדושת החיים, את הנזק שנגרם לבני משפחת המנוח כפי שהיה מפרנס המשפחה וחייו נגדעו כך סתם, ולעומת זאת את מעורבות המנוח במריבה, ובעובדה שהסכין שבה נעשה שימוש לביצוע העבירה הובאה לזירה על ידי המנוח שאילמלא כן הנאשם לא יכול היה לעשות בה שימוש. אומנם הנאשם לא פעל בנסיבות של אחריות מופחתת וגם לא בנסיבות של הגנה עצמית ואולם לא ניתן להתעלם מחלקו של המנוח בהשתלשלות האירועים. לאחר שנתתי דעתנו לרמת הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה בין היתר מפסקי הדין שנזכרו לעיל, אני סבור כי יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בנסיבות שלפנינו בין **18 ל-23** שנות מאסר בפועל בצירוף עונשים נלווים.

אשר לעונש הראוי לנאשם בתוך המתחם:

לחובת הנאשם יש לקחת בחשבון את עברו הפלילי ואת העבודה שהיה מעורב בעבירות אלימות בעבר, מה שמעיד על כך שנקיטה באלימות פיזית איננה זרה לאורחותיו. את העבירות בתיקנו ביצע הנאשם זמן לא ארוך לאחר שחלפה תקופת המאסר המותנה שהוטלה עליו. הנאשם הורשע לאחר ניהול הליך הוכחות. אומנם אין בעובדה זו כלשעצמה כדי להוות נסיבה מחמירה ואולם אין הוא יכול להינות מאותה התחשבות שלה זוכה מי שמודה ומביע חרטה.

לקולא יש לקחת בחשבון את העובדה שהנאשם זר בארץ ואת הנזק שייגרם לבני משפחתו, אשר נותרו ללא אב ומפרנס.

במכלול השיקולים אני מציע לחברי להטיל על הנאשם עונש את העונשים הבאים:

1. עונש מאסר בפועל של של 21 שנים, בניכוי ימי מעצרו מיום 24.4.21.
2. מאסר על תנאי של 3 שנים שלא יעבור את העבירה בה הורשע, וזאת תוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.
3. מאסר על תנאי של 18 חודשים שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע, וזאת תוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.
4. מאסר על תנאי של 6 חודשים שלא יעבור עבירה של שיבוש הליכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.
5. פיצוי לטובת בני משפחת המנוח בסכום של ₪150,000 שיועבר לאשת המנוח.

עודד מאור, שופט

השופטת גיליה רביד:

גיליה רביד, שופטת בכירה,
אב"ד

אני מסכימה.

השופט שמואל מלמד:

אני מסכים.

שמואל מלמד, שופט

אנו גוזרים אפוא על הנאשם את העונשים המפורטים כמפורט בחוות דעתו של השופט מאור.

זכות ערעור 45 יום מהיום.

ניתנה היום, ה' ניסן תשפ"ג, 27 מרץ 2023, בנוכחות הצדדים.

שמואל מלמד, שופט	עודד מאור, שופט	גיליה רביד, שופטת בכירה אב"ד
------------------	-----------------	------------------------------------